

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATUS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorum

VD16 B 5530

Qvaestio. II. An Astrologia, quæ est pars Mathematicæ, ominò sit
prohibita?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

in corpus humanum imprimere, tunc tamen voluntas non cogitur, sed tantum inclinatur. Vnde dicitur: Sapiens dominabitur astris.

QVAESTIO. II.

An Astrologia, quæ est pars Mathematica, omnino sit prohibita?

DE hac materia tractant S. Thom. 2.2. q. 95. Alexand. Halen. 2. par. q. 184. Turrecr. in d. c. Illos. Alberic. in Repertorio Iuris, in dictione, Sortilegus. Troilus Maluetius in tractatu de sortibus, part. 1. Panorm. Ioan. Andr. Petr. Ancharan. & Ioan. de Anania cum alijs in cap. Ex tuarum, de Sortileg.

Astrologiæ sunt duæ quasi partes. Vna, quæ *Astrologiæ*
tradit notitiam corporum cœlestium, & in- *duæ sunt*
fluentiam eorundem in hæc inferiora. Alia, *partes.*
quæ iudicat ex astrorum & corporum cœlestium inspectione ac observatione de rebus, quæ occurrunt vel geruntur circa hominem: & hæc dicitur Astrologia iudiciaria, quæ quando inferendo iudicio metas humani intellectus transgreditur, reprobatur: atq; vt hoc melius & rectius intelligatur, in primis notandum ex Doctoribus. Varij possunt esse effectus, de quibus Astrologus suum iudicium interponit. Alij sunt, qui necessariam naturalemque cum suis causis coniunctionem habent, vt sunt Eclipses, oppositiones syderum, cõiunctiones

Ff

pla-

planetarum, &c. Alij reperiuntur, qui non semper, nec necessariò à suis causis dependent, sed vt plurimum: vt, siccitas, pluuia, sterilitas terræ, pestis, &c. Alij sunt effectus, qui contingenter, & fortuitò ex mera liberaq; hominis voluntate dependent. Alij sunt effectus quidem occulti & ab humana cognitione remoti, vt sunt ea, quæ occulta sunt: vt, furta secreta, thesauri in visceribus terræ, perditorum inuentio, &c. Et quoniam de singulis hisce effectibus potest esse dubium; per Conclusiones ponetur resolutio.

Prima Conclus. Astrologus si iudicium ferat de prioribus effectibus, qui naturalem necessariamq; dependentiam à sua causa habent, non peccat contra ullam legem.

PROBATVR. Tales effectus possunt cum certitudine scientiæ cognosci ex suis causis, à quibus semper, naturaliter, & infallibiliter dependent: ergo nihil superstitionis est admixtum tali iudicio, sed spectat ad humanam scientiam. In hac Conclusionem omnium est idem sensus.

Secunda Conclusio. De effectibus secundi generis, qui ex astris & calorum motione non infallibiliter, sed saepe eueniunt, infal-

infallibiliter iudicare, & eos futuros prognosticare non potest Astrologus.

PROBATVR. Sicut res se habet ad esse, ita ad cognosci: sed tales effectus non dependent ex suis causis necessariò & infallibiliter, ergo infallibiliter astrologus non potest de eis prognosticare. Deinde, tales effectus oriuntur non solum ex syderum constellatione, sed etiam elementorum, mixtorum, & corporum varia dispositione, quæ habet qualitates non rarò contrarias, quas Astrologi, aut nò cognoscunt, aut non considerant: & quando ex aliqua parte in his contingit ignorantia, corrumpit cognitio. ut optime Gabriel in 2. d. 14. q. vnica prope fine docet. His accedit, quod ministerio bonorum Angelorum Deus hunc mundum regit & disponit, prout expedit homini, in cuius usum hæc inferiora diriguntur. Homo autem aliquando peccat & Deum prouocat ad pœnam. Aliquãdo etiam ad cor per pœnitentiam redit, Dei misericordiã implorat, bona opera, quibus Deum conciliat, exercet. Quare pro meritis & peccatis ministerio angelorum varias dispositiones nò rarò Deus immittit, iuxta illud Psal. 106. posuit flumina in desertum, & terram fructiferam in saluginẽ, à malitia inhabitantium in ea. Ex dictis infertur, qd̄ si Astrologus tam perfectã haberet Astrologiẽ cognitionem, quã Demones habent, sæpẽ posset prædicere &

verè prognosticare de huiusmodi effectibus,
ex caussarum concursu.

Tertia Conclusio. *De prædictis effectibus coniecturaliter Astrologus potest prognosticare.* Conclusio constat ex dictis.

Quarta Conclusio. *De effectibus fortuitis, moribus, & actibus humanis ex libera voluntate dependentibus, Astrologus cum nulla certitudine potest aliquid prædicere.*

PROBATVR in primis ex sacris literis. Sic, futura prædicere spectat ad Deum. Esaiæ 41. Annunciate, quæ ventura sunt nobis, & sciemus, quod Dij estis. & cap. 47. Stent & saluent te augures cœli, Astrologi, qui contemplabatur sidera cœli, & supputabât mentes, vt ex his annunciarent ventura tibi. Sap. 8. Signa & mœstra scit, antequam fiant. Iob. 38. Nunquid nosti ordinem cœli, & ponentes rationem eius in terra? Deinde constat hæc Conclusio ex canonic. 26. q. 2. can. Illos planetarios, & can. Sed & illud: obseruare auguria, requirere stellarum cursus, & euentus ex ijs futurorum rimari, seruare somnia; superstitioni tribuitur. & q. 4. can. Igitur genus. Astrologi dicti, eò quòd in
astris

astris augurantur, Genethliaci appellati sunt,
 propter natalitiorum cōsiderationes dierum.
 Geneses enim hominum per duodecim cœli
 signa describunt, syderumq; cursu, nascētium
 mores, actus & euentus prædicere conantur:
 id est, quis quali signo fuerit natus, aut quem
 effectum habeat vitæ, qui nascitur. Hi sunt qui
 vulgò Mathematici vocantur, & ca. 2. de Sor-
 tilegijs: & de hac Astrologia etiam d. L. intelli-
 gitur, cū ait: Ars autem Mathematica dam-
 nabilis est, & interdicta omninò. Damnant et-
 iam sancti Patres hanc Astrologiam, & attestā-
 tur eam esse superstitiosam, inutilem, vanam,
 & impossibilem. Ambros. li. 4. Exameron c. 4.
 Basil. in serm. in principium Prouerb. Grego-
 rius in hom. de Epiphania Dom. August. latif-
 simè lib. 5. de Ciuitat. Dei à principio, per ali-
 quot capita. & lib. 2. super Genes. cap. 16. & 17.
 lib. 2. de doctr. Christiana. à cap. 21 per aliquot
 capita, & sup. Psal. 61. Euseb. de preparat. euan-
 gelica lib. 6. c. 6. 7. 8. & 9. Guilhelm. Paris. in
 tract. de legib. ad longum. S. Thomas 2. 2. q. 95.
 art. 5. S. Anton. 2. part. tit. 12. cap. 1. §. 6. & hanc
 sententiã omnes Theologi meritò sequuntur.
 Consentiant Iurisperiti in locis in principio
 q. citatis. Ratio etiam est manifesta. Tales effe-
 ctus non pendent à lege astrorum, vt ex supra
 dictis patet: Iergo per inspectionem astrorum
 non potest certa de his haberi cognitio. Fuit e-
 nim error Gentilium, astra efficiantiam exer-
 cere

cere in actus humanos : quare diebus Septima-
 næ nomina planetarum assignarunt, Diem
 Dominicam soli, feriam secundam lunæ, ter-
 tiam Marti, quartam Mercurio, quintam Ioui,
 sextam Veneri, Sabbathum Saturno : Sic à Sole
 dicebant se habere spiritum vitalem : à Luna
 corpus : à Marte sanguinem : à Mercurio inge-
 nium & linguam : à Ioue temperantiam humo-
 rum elementarium : à Venere voluptatis de-
 lectationem : à Saturno humorem. Ex dictis
 patet impium esse dicere, quod sydera aut pla-
 netæ efficaciter inclinent, & instigent quosdam
 ad furta, aliquos ad homicidia, alios ad luxuri-
 am & Venerem, & sic de similibus. Quia natura
 corporum cœlestium est bona, & à Deo Opt.
 Max. omnium bonorum auctore creata, ad bo-
 num finem. Ergo eorum inclinatio naturalis
 est in bonum, & non ad malum. Alioquin cum
 dans formam, det etiam quæ naturaliter for-
 mam consequuntur, Deo esset tribuenda natu-
 ralis astrorum inclinatio ad malum. His addi
 potest, quod corpora cœlestia operantur sua o-
 pera secundum Dei præceptum, quod nunquam
 transgrediuntur. Si ergo instigant ad malum id
 fieret ex præcepto Dei, quod est accusare diui-
 nam bonitatem, quæ omnia fecit valde bona,
 vt diuinæ literæ docent. His omnibus id cõso-
 nat, quod index librorum damnatorum à Cõ-
 cilio Tridentino in Regula sexta vult, vt Epis-
 copi diligenter prouideant, ne Astrologiæ iu-
 dicia

dicariæ libri, tractatus, indices legantur, vel habeantur, qui de futuris contingentibus, successibus, fortuitisq; casibus, aut ijs actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certò aliquid euenturum affirmare audent.

Quinta Conclusio. Damnabile est contra diuinas literas, contra canones & leges, per Astrologiam inuestigare res occultas, furti secreta, thesauros, virginitatem, &c.

DEUTERON. 18. Non inueniatur in te, qui Pythones ac diuinos consulat. Leuit. 19. Nò declinetis ad magos, nec ab ariolis aliquid sciscitemini. Ex cap. 29. Anima quæ declinauerit ad magos, &c. Et in iure canonico textus est in cap. 1. de Sortilegijs. & ibidem cap. Ex tuarum. Imponitur pœnitentia Presbytero, eò quòd accessit cum quodam infami ad priuatum locum, non ea intentione, vt vocaret Dæmonium, sed vt inspectione Astrolabij furtum cuiusdam Ecclesiæ recuperaret. Et hoc fecit bono Zelo, & ex simplicitate: tamen grauissimum fuit id crimen iudicatum, & non modicam inde maculam peccati contraxit, vt canon ait. De lege ciuili etiam non est dubium ex d. L. & infra. L. Nemo Aruspex. & in L. Item apud Labeonem quæritur. §. Si quis

quis astrologus, &c. Cōsultus aliquem furem dixerit, ff. de iniur. & famos. libell. & L. i. C. de Theauris lib. 10. Consentiant Theologi, Canonistæ, & Iurisperiti in d. locis. Causa huius Conclusionis esse potest. Quia occulta referuntur diuinæ cognitioni, & per naturales sciendi modas non possunt cognosci, ideo necesse est quod cognoscantur consilio aut auxilio Dæmonum, à quibus, cùm sint fallaces & inimici DEI generisq; humani, non licet aliquid sine maximo scelere inuestigare,

CIRCA PRÆDICTA POTEST moueri dubium.

Si ex syderum & planetarum inspectione nihil possunt prædicere Astronomi de rebus & euentibus futuris: Quomodo ergo sæpe vera prognosticant?

RESPONDEO secundum ea, quæ ex Patribus adducit Bartholomæus Medina in t. 2. S. Thomæ q. 9 arti. 6. veritas alium prædictionum non referenda est in constellationum obseruationem, sed ad alias quatuor potiores causas: nimirum ad fortes, ad pacta, ad prudentiam consultorum, & stultitiam consulentium. Vim sortis hoc facere, attestatur S. August. lib. 4. Confess. cap. 3. Si enim, ait, de paganis poëta cuiuspiam longè aliud canentis atque intenden-